

EEN LICHT OP MIJN PAD

een Kerstvertelling
door
Johannes Biernatzky

J. M. BREDEE, ROTTERDAM.

EEN LICHT OP MIJN PAD.

EEN KERSTVERTELLING

UIT OOST-FRIESLAND

VAN

JOHANNES BIERNATZKY.

DERDE DRUK.

ROTTERDAM
J. M. BREDÉE.

Het was Kerstfeest. Daar buiten lag de sneeuw op de velden en weiden en op de zee, want deze was mijlen ver met ijs bedekt. De wind woei scherp over al deze vlakten heen, en voerde een fijne sneeuwjacht met zich. De oppervlakte van het vlakke land geleek op die van de zee, want beide waren met hetzelfde sneeuwkleed bedekt. Slechts in de nabijheid van het plaatsje, of bij de afgelegen hofsteden, diemen in de kleistreken zoo dikwijls vindt, of om een eenzamen paal en aan de steenhoopen langs den straatweg pakte de losse sneeuw zich op, en groeide met

zulk een haast aan, alsof het haar taak was, al wat daar stond met haar witte muren en pilaren te stunen. Voetstappen en wagensporen werden even snel, als zij ontstonden, weér uitgewischt. Geen oogenblik rustte de wind en onophoudelijk vaagde hij hier weg en bouwde ginds op.

In den voormiddag had de dokter eenige noodzakelijke visites gemaakt in het vlek, waar hij woonde. Buiten het dorp was zijn hulp niet gevraagd. De gezondheidstoestand van de bevolking was in dezen winter over het algemeen bevredigend. Hij mocht hopen den namiddag en avond ongestoord bij de zijnen te kunnen doorbrengen.

„Wat ben ik blij, lieve man,” zei zijn vrouw bij het middageten, „dat gij heden rust hebt, wij zouden de helft van onze vreugde missen, als gij er niet bij waart. En het is treurig weer buiten.”

„In den wind, zeker.”

„Ja, en hoe zou men den weg kunnen vinden!”

„Nu, dat zou desnoods nog gaan. Men kent dezen te goed. Maar het zou een vermoeiende tocht zijn. De sneeuw ligt zoo hoog, dat zij Bobby tot aan de ooren zou komen.”

De oudere kinderen lachten bij dit zonderlinge denkbeeld. De vijfjarige Bobby zag zijn vader kalm aan.

„Wilt ge vandaag met papa méegeaan, mijn jongen?”

„Ja,” zei de kleine knaap, „Bobby wil,”

„Maar de sneeuw komt je tot aan je ooren!”

„Dat is niets”, zei de jongen, op vastberaden toon, en de oudsten lachten weer.

„Neen,” zeide de dertienjarige Annie daarop, „vanavond moet vader thuis blijven. Het is zoo saai, als pa uit is. Weet ge nog, Robert, vóór twee jaar? Toen kondt gij met uw jachtspel maar volstrekt niet terecht, omdat vader er niet bij was, om het u te verklaren.”

Op dit oogenblik weerklonk de huisbel. De dokter werd geroepen.

„O, als vader nu toch maar niet weg moet, zei Annie klagend.

Toen vader terugkeerde, zei hij :

„Ja, nu moet ik toch een tocht maken, maar ik hoop om vier uur, half vijf bij u terug te zijn.”

„Is er niets aan te veranderen, lieve man?” zei de doktersvrouw, terwijl zij haar verdriet trachtte te verbergen.

„Ach neen, het is de vrouw van Bärman van de Neudorfer wadde. Zij is zwaar ziek. Begint dan maar vast met de uitdeeling.”

„Neen, neen,” riepen allen. „Wij willen liever wachten, tot papa weer terug is.”

„Ik geloof ook wel, dat de kinderen liever willen wachten,” zei de doktersvrouw.

Toen de dokter opstond, om zich aan te kleeden, volgde zij hem naar zijn kamer.

„Ge moet dus naar de wadde?” zei zij.

„Ja.”

„En hoe kunt ge daar komen? De dam staat immers 's winters onder water.

„Het ijs ligt al drie dagen vast. Daarenboven ligt hij toch

hoogstens een paar duim onder het ijs, en we zullen ons op de lijn van den dam houden. Bärmann is er zelf, om mij te halen, en hij zal mij ook zelf terugbrengen. Zijn vrouw heeft mij bepaald noodig."

"Ja, ja," zei de doktersvrouw, „er helpt niets aan, lieve man. Maar zorg toch vooral, dat ge weer vóór den donker den terugtocht aanneemt. De maan schijnt niet."

„Nee, de maan schijnt niet, maar de sneeuw geeft wel eenig licht."

„Ja, maar toch immers niet genoeg, om in de verte te zien?"

„O, zoover wel, denk ik. Een klein half uur, breder is het water niet, en waar de dam begint, staat recht achter den dijk het huis van Hans Tienke. Dat kan men van de wadde af en bijna over den geheelen weg zien. Daarna kan men zich richten."

„Zullen wij u dan het rjtuig tot aan Hans Tienke tege-
moet zenden?"

„Waar denkt gij aan? De paarden kunnen er niet door-
komen. Daarenboven als ik eenmaal bij Hans Tienke ben,
dan ben ik ook gauw thuis. Dat is nog maar twintig mi-
nuten. — Nu, wees Gode bevolen, lief vrouwtje. Wees nu niet be-
angst over uw man, en zooals ik zei, als het te lang duurt,
moet ge maar vast beginnen."

De dokter ging heen, evenals zijn begeleider, met sneeuw-
schoenen en een puntigen stok gewapend. Toen de dokters-
vrouw hen nakeek, zag zij, dat Bärmann een vrij lang, sterk
touw om zijn gordel gewonden droeg. Hij was juist bezig
den dokter het gebruik daarvan te verklaren, terwijl hij met
de hand er op wees.

De doktersvrouw was tot nog toe volstrekt niet in groote
zorg over haar man geweest.

Moeilijk begaanbare wegen waren in die streek iets ge-
woons. Maar bij dit gezicht huiverde zij onwillekeurig. De
schrik ging haar door de leden. Zoo stond de zaak. De
weg was zoo gevaarlijk, dat Bärmann het beter achtte, met
den dokter door een touw verbonden te zijn. Voor het geval
dat zij er doorzakten, natuurlijk. Het ijs had zich eerst se-
dert drie dagen gezet. Maar boven den dam vriest het altijd

het eerst toe, dacht zij dan weer. Maar hoe verschrok zij, toen haar verstand nu de onverbiddelijke gevolgtrekking maakte, dus op den dam staat het pas sinds drie dagen, en het overige . . . Maar zij hield haar angstige gedachte voor zich, om den kinderen de vreugde van den dag niet te verstoren. Zij wist ook wel, dat bezorgdheid en kwelling de zaak niet beter maken. En zij wilde vooral niet, dat bij haar dochtertje de neiging tot allerlei angstige gedachten, welke zij van haar moeder geërfd had, gevoed zou worden. Daarom begon zij de kamer, waar de kerstgeschenken lagen, gereed te maken, en door de bezigheid van allerlei aard, die deze arbeid meebracht, onderdrukte zij een tijdlang haar vrees. Toen zij tot haar kinderen terugkeerde, merkte geen hunner, wat hun moeder op het hart lag.

Om half drie zond zij den stalknecht, den ouden Ruprecht, die reeds bij haar vader gediend had, naar Hans Tienke, en droeg hem op om uit te kijken, en zoodra hij zag, dat de dokter en Frits Bärman de wadde verlieten, terug te keeren, en het haar te komen berichten.

De doktersvrouw wachtte den knecht nu na half vier terug. Haar man was van natuur zeer moedig en ondernemend, en als het maar eenigszins mogelijk was — dat wist zij — zou hij aan haar verzoek voldoen en zich nog bij dag terug opweg begeven. Toen nu de knecht om vier uur er nog niet was, werd zij een weinig ongerust. Zij bezat echter zooveel zelfbeheersching, dat zij op Annie's plotselinge, ook door angst ingegeven vraag: „Mama, is Papa vandaag niet naar de wadde gegaan?” met voldoende kalmte kon antwoorden: „Ja, het ijs ligt al sinds drie dagen vast.”

Maar nu werd het volslagen donker, de schemering week voor den nacht. Het was half vijf. Nog kon de zoo vurig verlangde tijding aankomen. Zoo al niet vóór het begiu, dan kon de dokter toch nog gedurende de schemering zijn terugtocht begonnen zijn, en dan tenminste de richting van zijn weg nog met zekerheid bepaald hebben. Zij hoopten nu maar ieder oogenblik, dat de knecht deze tijding zou brengen. In plaats daarvan zond deze om kwart voor vijven een boodschap, dat niemand, tot het invallen van de volslagen duisternis op den weg tusschen het eiland en het vaste land

bemerkt was. Hij zou op zijn post blijven, om de terugkeerenden, als het noodig mocht zijn, tegemoet te gaan. Misschien bleef de dokter wel den nacht over op de wadde. De weg was ook volstrekt niet gevaarlijk. Dit voegde Ruprecht er aan toe, omdat hij wist, dat de doktersvrouw zich licht angstig maakte. Hij wilde haar de vrees uit het hoofd praten. Maar hij bereikte zijn doel niet; integendeel, de scherpe blik van haar bezorgd hart herkende uit de onderlinge tegenstrijdigheid dezer gronden tot geruststelling hun innerlijke onbeduidendheid. De eene hief immers den anderen op. Ruprecht geloofde zelf niet, wat hij haar liet zeggen. Zij zag, dat zijn ware meening juist het tegengestelde was. Hij vreesde, dat de dokter den tocht nog des nachts zou ondernemen, en de weg was zeer gevaarlijk. Zoo vermeerderden deze bijvoegingen haar onrust. Wat haar echter nog meer ontstelde dan dit alles, was dat zij had bemerkt, dat het met zonsondergang verscheiden graden kouder was geworden, en tengevolge daarvan een dichte nevelsluier over de besneeuwde velden gevallen was. Mist is, zooals ieder weet, in streken, waar geen gebaande wegen zijn, de ergste vijand. Zij had daarom den bode, dien Ruprecht zond, tevens gevraagd, of de mist ook over de zee hing, en deze had geantwoord „ja, maar niet veel, en de hemel was helder.” Er bleef dienvolgens nog eenige hoop over, dat de nevel weer zou optrekken, en daaraan hield ze zich vast, maar anders . . . zij kon zich de mogelijkheid niet kalm indenken.

Toen echter de bode weer was heengegaan, kon zij haar onrust niet langer bedwingen en trad dikwijls naar het venster, om te zien, of de nevel niet zou optrekken. En na verloop van tijd scheen dit ook wel te geschieden. Ook de wind kwam meer en meer tot rust. Doch de inwendige angst der wachtende vrouw verminderde niet, maar nam toe. De kinderen begonnen langzamerhand ongeduldig te worden; licht wilde niemand aangestoken hebben, en tot de uitdeeling konden noch zij, noch de moeder besluiten. Alleen Bobby zuchtte een- of tweemaal van verlangen en, moede van het wachten, zei hij: „Ik geloof, dat er vandaag niets van de uitdeeling zal komen!” Sidderend hoorde de moeder die veelbeteekenende woorden. Ten laatste hielden de kinderen zich bezig met kerst-

liederen te zingen: „O, gij blijde, o. gij zalige stond” natuurlijk het eerst. De moeder haalde uit de kamer, waar de kerstboom stond, eenige noten voor hen, die zij nu in het donker begonnen te kraken. Dat hield hen een tijdlang bezig, en leidde hun gedachten af. Toen zongen zij weer:

„Stille nacht, heilige nacht.”

En nacht was het, donkere, hopelooze nacht in het door vrees en smart verscheurde gemoed van de aldoor maar wachtende vrouw; en zij werd steeds meer bezorgd en ongerust. Haar verbeeldingskracht begon te werken, zij stelde zich het verschrikkelijkste in de verschrikkelijkste gedaante voor. Zij wilde niet bezorgd zijn, en toch was zij bezorgd. „Ach,” dacht zij, „als er maar wat meer licht was, ach, als de sterren maar wat helderder wilden schijnen;” en terwijl de kinderen weer vroolijk zongen, was het haar eensklaps, als geschiedde er in haar verbeelding in de verte, iets vreeselijks, ontzettends, ontastbaars, een voorgevoel van iets onheilspellends, dat haar geheel deed verstijven.

De kinderen zongen:

„Daar slaat voor ons de reddende stond.”

Zij hoorde er niet het minste van.

Daar viel opeens een rood flikkerend schijnsel in de kamer. De vloer, de muren werden er door verlicht, de gouden lijsten der wandplaten vlamden er in op.

Annie sprong verschrikt op, en vluchtte naar haar moeder. „Moeder, is er brand?” riep zij sidderend.

Maar er was geen brand. Een kreet ontsnapte aan de borst van de moeder, zoo luid en schel, zoo scherp, dat de kinderen huiverden. Maar het was geen angstkreet. Zij snelde naar het venster, zij zag hoog op en ver in het rond; de geheele horizon was bestraald door een vlammenen boog. „De hemel, de hemel!” was alles, wat zij stamelend kon zeggen. Zij had een gevoel, alsof een zware last van haar gemoed werd gewenteld.

„De hemel, Annie,” riep Robert, „Annie, hebt gij ooit zoo iets gezien?” en de jongste knaap, Bobby, riep verrukt: „O, de engelen! de engelen!” — „Het noorderlicht, prachtig

noorderlicht," — zeiden de menschen in de huizen rondom. Wie hadden gelijk, zij, of het kind? Kinderen weten soms meer dan oude menschen.

En nu verhief zich voor het, op het noordwesten uitzierende, venster een onvergelykelyk schouwspel. Boven den horizon stond een lage, donkere boog, vrij scherp belijnd. Maar daar, waar zijn grens lag, schoten vurige fonteinen van stralen op, met groote snelheid in de hoogte zich bewegende, in afwisselende kleuren van zacht geelachtig wit tot verblindend rood. De roodachtige stralen hadden de overhand. Maar het was niet het rood van aardsche vlammen, ook geen helder rose, maar een kleur, die tusschen deze beide ligt, een soort bleek scharlaken, dat, naar ik geloof het meest gelijkt op het zacht gloeiend rood van een schoone vleeschkleur, maar zoo stralend en brandend tegelyk in zijn wonderbare doorschijnendheid, dat men het op de aarde slechts aan een edelgesteente zou zoeken, als er een edelgesteente van deze soort was.

„Mama, zijn dat de engelen, zijn zij het?" riep Bobby nog altijd, terwijl hij zich tegen zijn moeder aandrong.

„Ja," zei zij, „ja mijn kind, de engelen Gods," — zij wist nauwelijks wat zij zei.

„Waarom hooren wij hen dan niet? Zingen zij dan niet: „Eere zij God in den hooge!" — „Eere zij God in den hooge!" begon de opgewonden knaap aan te heffen; „Mama, willen wij naar buiten gaan, om hen te kunnen hooren?"

„O ja, mogen wij naar buiten, Mama? Ja, ja, naar buiten!" riepen de anderen juichend, en Robert stormde reeds de kamer uit.

De moeder riep hen terug. „Komt, laten wij ons eerst behoorlijk aankleeden, en dan zullen we samen naar buiten gaan. Annie, breng Bobs bonten muts uit de kast."

„Maar gaan de engelen dan niet weg, eer wij komen?" vroeg Bobby.

„Mijn kind," antwoordde de moeder, „dit zijn de engelen zelve niet, maar een weerschijn van den hemelschen glans, waarin zij wonen. Al zien wij ook de engelen niet, zoo willen wij ons toch in dezen glans verheugen."

Zij traden naar buiten. De straat, waarin de dokter woonde,

was, naar buiten vaak gewoonte is, slechts met één rij huizen bebouwd. Aan de noordelijke zijde der straat bevonden zich akkers. Daarboven stond het geweldige tooneel, uitgebreid als de plooiën van een mantel, onophoudelijk flikkerend en stralend, soms voor een korten tijd van zijn beweging uitrustende en aan helderheid verliezende, om in het volgende oogenblik weer zijn vollen glans te ontplooiën. Ja, het nam langzamerhand nog toe in kracht en pracht, in bewegelijkheid en afwisseling der tinten, in scherpte en hoogte der stralen.

De stralen reikten nu niet zelden tot aan het toppunt. De geheele aarde geraakte daaronder in gloed. De besneeuwde velden, de huizen van het dorpje, de klokketoren, struiken, boomen, menschen, alles kon men duidelijk van elkander onderscheiden. En nu — allen, die het zagen, kwamen in beweging, een half verschrikt: hé, hé, liet zich onder de omstanders hooren — de stralen begonnen te sidderen, zij werden nog scherper, nog hooger, nog talrijker, het licht van den boog begon te deinen en te golven, men gevoelde, als 't ware, dat er iets nieuws zou komen. Plotseling schoten alle stralen over elkaar en in één punt samen. En daar stond hoog boven nabij het toppunt, ja zelfs nog een weinig aan gene zijde daarvan in het zuid-oosten, door de vereeniging van alle stralen geboren, nog veel helderder dan de boog in het noorden, een groote, bliksemende diamant, in het donkere hemelgewelf. Dat zeldzaam verschijnsel, verblindend en onbeschrijfelijk heerlijk in zijn glinsterende pracht, in zijn liefelijke verhevenheid, in zijn rijkdom van kleuren, die van het bleeke smeltend groen en violet opflikkeren tot het helderste wit en het brandendste rood, in zijn gloed van licht en glans, — vertoont het noorderlicht! het toppunt van alle luchtverschijnselen.

„Mama,” vroeg wederom het kind, „zou de hemel daar opengaan?”

„Misschien, mijn kind” zei de moeder, aangegrepen door den liefelijken eenvoud van het kind.

En als men nu nog eenig geluid vernomen had, eenig geraas, een krakenden donderslag of een sissen en suizen! Maar neen, de meest volkomen stilte, een waarlijk verheven

rust hulde hemel en aarde in een diep zwijgen bij dit verheven schouwspel. De hooge hemelkrachten, die hier werkten, konden, als het ware, wel spreken, als zij wilden, maar waagden slechts zwijgend de vaan van de Almacht te ontplooien. Ook de wind bewoog nog slechts zijn vleugelen, schuw verstormend voor de veel geweldiger krachten, die zich hier openbaarden. Dit is juist het meest aangrijpende bij dit natuurverschijnsel, dat het volkomen zonder geluid en stil plaatsgrijpt van het begin tot het einde, dat het komt en gaat als de zachte tred van een engel.

„Nu ben ik niet meer bezorgd!” zei de doktersvrouw, uit een vroolijk, verlicht gemoed; en met innerlijke zekerheid voegde zij er aan toe: „Dit licht zal mijn man verlichten, en hij zál thuis komen” . . . „Een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad,” klonk het nu in haar hart.

Merkwaardig! op ditzelfde oogenblik gingen deze woorden door de ziel van haar man.

Hij had op de wadde drie moeilijke uren lang zijn taak vervuld. Eindelijk na harden strijd was het ergste doorstaan, en alles was in zoover in orde, dat hij weer aan zichzelf kon denken. Hij dacht er een oogenblik over, of hij wel zou kunnen gaan, maar daar zijn gids geen bezorgdheid koesterde, besloot hij kort en goed het te beproeven.

Zij gingen naar het strand, en ondervonden als een ware weldaad, dat de wind was gaan liggen. Bärmann kende de plaats, waar de door de regeering gelegde dam begon, natuurlijk zeer nauwkeurig. Daar vonden zij ook hun eigen voetsporen van de heenreis, slechts weinig toegewaaid. Dat gaf hun veel moed, omdat zij daarnaar de richting konden bepalen, waarin zij moesten gaan. Een klein kompas, dat Bärmann bij zich had, was zeer doelmatig, om hen voor groote afdwalingen in de richting te bewaren. De mist beperkte hun gezichtskring eenigermate; hij bleef boven de zee wat langer hangen dan boven het land. Het eigenaardige bij dezen nevel was, dat hij zoo laag boven den grond hing. Terzijde belemmerde hij zeer den blik; maar als men naar boven zag, bemerkte men er bijna niets van, de sterren schenen helder aan den hemel.

Het verdrietelijkste was, dat alles wit was. Wit laat zich

van wit moeilijk onderscheiden. Toen zij des middags heengegaan waren, hadden zij een geringe verheffing, die de sneeuwvlakte juist op den dam toonde, kunnen volgen, maar nu bij het lantaarnlicht was er van die verheffing niets te bespeuren. Zoo gingen zij eigenlijk op goed geluk af door, want verder, waar de wind vrij spel gehad had, hielden de sporen op. Zij zagen nu meermalen om naar den reeds afgelegden weg, en onderzochten, terwijl zij met hun stokken voelden, of zij in de rechte richting zich bewogen. En dan vergeleken zij het kompas, en verbeterden zoo noodig met behulp daarvan de uitkomst van hun metingen. Maar zij zagen spoedig in, dat noch het kleine zakkompas, noch het meten bij lantaarnlicht voldoende zekere uitkomsten opleverden. Zij konden nu wel de kust van het vaste land niet geheel en al misloopen, maar, of zij binnen de slechts ongeveer drie voet breede lijn van den smallen verbindingsdam bleven, was meer dan twijfelachtig. Nog een ander hulpmiddel bezaten zij in den aard van het onder de sneeuw verborgen ijs. Op den dam namelijk en in diens onmiddellijke nabijheid was dit vrij glad, en vertoonde het maar zelden merkbare oneffenheden, terwijl het vaak, reeds drie meter van den dam verwijderd, op allerlei wijzen op elkander geschoven en gepakt, ruw en ongelijk, dikwijls ook gebroken en gespleten, slechts los aaneen gevrozen lag. Wanneer zij dus op zulke gedeelten terecht kwamen, konden zij daaruit besluiten, dat zij den dam verlaten hadden. Maar daar de zee nog niet geheel en al met zulke ophoopingingen van verbrokkeld ijs bedekt was, was het licht mogelijk, dat onze beide mannen zulke vlakke gedeelten met het pad, dat zich over den dam uitstrekke, verwarden. En inderdaad merkten zij eenmaal op, dat zij zich op een minder dan vier voet breed pad tusschen twee van deze verborgen ijsheuvels bevonden, toen zij het gelukkig nog bijtijds gewaar werden, en door voorzichtig teruggaan den rechten weg weervonden. Tenminste, zij meenden dien teruggevonden te hebben en zetten met nieuwen moed hun moeilijken tocht voort.

„Zouden we niet spoedig het huis in het gezicht krijgen, Bärmann?”

„Wij zijn er nog wel wat te ver af, dokter,” antwoord-

de de waddenbewoner; ,de mist is ook nog te zwaar."

„Maar ik vind, Bärmann, dat de nevel reeds zeer verminderd is, en wat den afstand betreft, wij moeten toch al drie vierden van den weg afgelegd hebben; naar mijn horloge te rekenen, zijn wij al ruim anderhalf uur onderweg."

„Dokter," zei Bärmann, „wij hebben nog niet de helft van den weg achter ons."

„Inderdaad? — Maar ik geloof het niet."

„Ja, dokter, zooals wij nu voortkomen, gaat het zoo gauw niet."

„Neen, zeker niet. — Laat mij vooraan gaan, Bärmann, mij dunkt, het ijs is hier weer wat anders."

„Ach, dokter, laat mij toch voorgaan," zei de recht-schapen man, slechts er op bedacht, het leven van den arts te beschermen, „opdat u toch geen ongeluk overkome."

„Nu," zei de dokter, „als het daarop aankomt, wie van ons beiden hier zijn leven zal laten, dan zou ik ten slotte toch nog eerder gemist kunnen worden dan gij, Bärmann; maar ik hoop, dat het zoo erg niet is. En gij kunt beter het ijs beoordeelen dan ik."

„Ja zeker, dokter, als gij maar geen ongeluk krijgt!" antwoordde Bärmann. „Als ik bedenk, hoe gij heden dit alles ter wille van mij en mijn goede vrouw ondernomen hebt. . . Ge hebt toch wel het touw vast om het lichaam, dokter?"

„Zeker, heel stevig, Bärmann," antwoordde de dokter.

Bärmann ging nu vooraan, en zij kwamen weer een goed eind verder. Zij raadpleegden het kompas steeds geregeld, en Bärmann voelde daarenboven eerst met zijn puntigen stok nauwkeurig, eer hij voorttrad.

Eindelijk zei hij: „Ik geloof, dokter, dat wij nu wel kunnen nalaten het kompas te raadplegen, want daarnaar gerekend zijn wij nog in de goede richting, en ik meen, dat ik het dak van Tienke's huis achter den dijk nu kan herkennen."

„Goed," zei de dokter vroolijk, „dan zullen wij wel spoedig thuis zijn. Wij kunnen nu zeker wel wat sneller doorloopen, niet waar?"

„Ja, ik denk het wel," zei Bärmann. Hierop ging hij, het kompas in de hand, en nog slechts met den stok tastend, sneller vooruit. Op een afstand van zes tot zeven schreden

— het touw, dat hen verbond, was misschien twintig voet lang — volgde de dokter. Maar na eenigen tijd scheen Bärman toch weer onzeker van het pad te worden. Hij voelde niet alleen naar voren, maar ook ter zijde, stond zelfs meermalen stil, onderzocht plek voor plek, ook met zijn voeten ja zelfs met de hand.

De dokter bemerkte dit. „Wij zijn toch nog wel op den dam, Bärman,” zei hij.

„Ik denk het wel, dokter.”

„Wat! zouden wij er werkelijk reeds weer afgegaan zijn? Zullen we dan liever teruggaan?”

„Nee, nee,” zei de gids, „dat is volstrekt niet noodig. Wij zijn zoo dicht bij het land. Als de dokter zich maar een weinig in acht wil nemen; daar rechts van u is het niet zeer pluis. Maar wij kunnen nu zeker voortgaan.”

Zij zetten zich weer in beweging. De dokter deed zijn best de gevaarlijke plaats aan zijn rechterkant te ontwijken, en lette overigens meer op de voetstappen voor zich, dan op zijn gids, toen hij opeens zulk een geweldigen ruk aan het touw voelde, dat hij daardoor op den grond viel. Zijn lantaarn viel hem daarbij uit de hand, brak en ging uit. Toen hij weer opstond was Bärman als weggewaaid. De dokter had iets gelijk aan een afgebroken gorgelenden toon gehoord en een onderdrukt gekraak. Er was niet aan te twijfelen: Bärman was door het ijs gezakt. De dokter kroop op handen en voeten, steeds aan de lijn trekkende, voorwaarts. Een paar schreden slechts, en hij zag voor zich een kleine plas van gesmolten sneeuw, waarin het touw wegzonk. Hij trok het zachtjes omhoog. Plotseling voelde hij, dat het lichaam van Bärman van onderen er tegen stootte. Hij liet het weer een weinig los, in de meening, dat de drenkeling daardoor eenigszins beter zou komen te liggen; maar toen dit niet geschiedde, kroop hij met de uiterste omzichtigheid nog een schrede naderbij, zoodat hij met de hand in het water kon grijpen, en terwijl hij met zijn linker het touw strak hield, greep hij met de rechterhand toe. Hij pakte een schouder, een hoofd, trok daaraan het lichaam op, en sleepte, terwijl hij langzaam achteruit schoof, den geheel bewusteloze met zich, tot hij vasten grond onder zich meende te hebben. Hij be-

merkte daarbij, dat hij niet alleen rechts, maar ook links oneffen en verbrokken ijs had, en dus weer midden tusschen allerlei ijsgaten was.

Maar dat kwam hem maar even in de gedachte. Hij had nu een taak, die hem voorloopig al het andere deed vergeten. Zijn kunde kwam hem tehulp, toen hij beproefde den geheel verstijfde tot het leven terug te roepen. Spoedig bemerkte hij, dat dit gelukken zou, en hij ging met verdubbelden ijver voort. Maar nu richtten zijn gedachten zich ook op hetgeen hem verder te doen stond. Hij vroeg zich af, wat hij beginnen moest, alleen, met een pas van den oever des doods in het leven teruggekeerde, midden onder brekende ijsschotsen, zelfs onbekend aangaande de plaats, waar hij zich bevond, begraven in nacht en nevel. Bärmann moest zich in het huis aan den dijk vergist hebben.

Als het nu maar wat helderder was! Het was meer dan waarschijnlijk — de bekentenis sneed hem door de ziel — dat hij zijn leven hier zou laten.

„Heere, mijn God,” sprak hij, tot in het diepst geroerd, „mijn vrouw en mijn kinderen? Als het Uw wil is — wat is de mensch, dat Gij zijner gedenkt — maar gedenk, Heere, aan Uw vroegere genade — Heere, Heere God, almachtig en genadig, spreek slechts één woord, één woord, Heere, één woord slechts...”

Daar ontvlamde de hemel boven hem, zonder eenig geluid, op een wenk des Allerhoogsten. De Heere sprak het woord, waarom de benauwde ziel gebeden had: het werd licht! En licht was het! de hemel veranderde in licht; stroomen van wondervol licht vloeiden naar beneden, en op de stroomen van het licht daalde de engel der redding ter aarde; licht was het in het hart van den biddenden man. Nog lag hem het laatste woord van zijn gebed op de lippen: „Uw woord.” „Uw woord,” zoo ging hij jubelend voort, „is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad!”

De dokter besloot zijn pogingen om den drenkeling in het leven terug te roepen door den reeds bijkomende toe te roepen: „God helpt ons, Bärmann! Wij zijn gered.” Deze keek verward op. „Wat is dat? — dokter — wat? — dokter, is dat...”

„Kom, Bärmann, wij hebben geen oogenblik te verliezen.

Het is een heerlijk noorderlicht, anders niet. Maar daar ligt de dijk, en dáar ziet gij het huis, en niet ginds. En hier, geen twintig schreden noordelijk van ons ligt de dam, en ziet ge wel? daar staan al menschen op den dijk, zij hebben ons gezien. — Kom, nu zal ik u leiden; blijf dicht bij mij!" En hij voerde den nog altijd half verdoofde het kronkelend pad terug, dat zij het laatst betreden hadden, tot zij aan het punt kwamen, waar dit van de steeds duidelijker uitkomende lijn van den dam afging; daarop volgde hij deze; de weg lag nu duidelijk voor hen. Ruprecht en Hans Tienke kwamen hen tegemoet. Tienke nam Bärmann mee naar zijn huis. Bärmann wilde eerst den volgenden morgen bij het aanbreken van den dag terugkeeren. De dokter gaf nog een voorschrift hoe zij hem moesten behandelen; daarop spoedde hij zich met Ruprecht naar huis. Ruprecht had wel, zoodra bij het schijnsel van het noorderlicht de verdwaalden zichtbaar waren geworden, wederom een bode naar de doktersvrouw gezonden, met de mededeeling, dat de dokter en Bärmann onderweg waren en reeds dicht bij land, maar de dokter verlangde vurig spoedig thuis te komen.

In het huis van den dokter vierde men den Kerstavond blijder dan ooit te voren. Toen dan eindelijk de geschenken verdeeld werden, waren de kinderen zoo verrukt, als zij nog nooit geweest waren. Allen waren in een gewijde, dankbare stemming, ofschoon ook de ouders ieder op zijn wijze, de gevolgen der inspanningen en moeiten ondervonden, die de dag hun gebracht had. Hoe wonderbaar, dat hun gedachten zich op hetzelfde Bijbelwoord gericht hadden. Maar immers ook de oogenblikken van den hoogsten nood evenals het gevoel der redding hadden zij gemeenschappelijk gevoeld.

„Ik heb alles meê doorleefd," zei de doktersvrouw, „en het is mij zulk een verkwikking, dat wij weer zoo zichtbaar de genade des Heeren mochten ondervinden, want — gij weet het, mijn goede man, — ik was eigenlijk nog nooit goed getroost over het verlies van onzen Alfred, maar ik gevoel, ik zal het nu lichter dragen. O, heerlijk, dat ik u heb mogen behouden!"

